

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afdeling VWS Flex

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
lessonslearned@minvws.nl

verslag

Betreft	Expertmeeting Lessons Learned COVID-19 en Leefstijl
Vergaderdatum en -tijd	11 januari 2021 12:30
Vergaderplaats	Web-ex meeting
Aanwezig	Paul Blokhuis (staatssecretaris VWS), Marjon Bachra (directeur- bestuurder JOGG), Frank van Eekeren (Universitair Hoofddocent Sport en Society Universiteit Utrecht en lector Impact van Sport Haagse Hogeschool), Tommy Visscher (Manager onderzoek en onderwijs Hanzehogeschool Groningen), Annelien Barkman (eigenaar Sport voor je deur en Move your business), Bas van den Putte (Hoogleraar Gezondheidscommunicatie Universiteit van Amsterdam). Ambtelijke ondersteuning: Miranda Vroom (directie VGP), Eli van der Heide (directie Sport), Ruben van Dorssen (directie Com), Dinh- Vu Nguyen (team Lessons Learned), Edith Scholten (team Lessons Learned)
Afwezig	
Kopie aan	Erik Gerritsen (SG)

Datum

11 januari 2021

Aantal pagina's

3

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Algemene bevindingen

Sport en beweging staan onder druk in kwetsbare wijken, met name bij de lage SES-groepen. Zij gaan niet alleen fysiek achteruit maar ook mentaal. Omdat er niet meer gezamenlijk wordt gesport ziet men elkaar niet meer. Dat leidt tevens tot eenzaamheid bij ouderen.

Men trekt zich meer terug in een eigen bubbel en daardoor is er minder contact met andersdenkenden. Dit kan tot polarisatie leiden. Er is een verlies van binding en verbinding.

Jongeren

Doordat partijen in gemeenten en wijken met elkaar hebben samengewerkt om in de zomer een aanbod voor jongeren te ontwikkelen, konden zij elkaar in de winter ook sneller vinden. Volgens het JOGG is dit een goede ontwikkeling en moet dit worden vastgehouden.

Het is van groot belang om een perspectief te bieden voor jongeren, zodat ze gezonde keuzes kunnen maken.

De aandacht voor een gezonde leefstijl is ook na corona van groot belang.

Door ouders te bereiken, bereik je vaak ook hun kinderen. De ouders geven een goed voorbeeld en andersom: de kinderen willen samen sporten met de ouders.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel
Afdeling VWS Flex

Bewegen

Belang van sporten is niet alleen het feit dat je beweegt, maar ook belang van ontmoetingen, samen zijn. Juist op de sportvereniging ontmoet je wel eens mensen buiten je eigen bubbel.

Positief effect van corona is digitaal aanbod van sporten, waardoor sommige mensen die voorheen niet sporten, nu wel sporten. Omdat het thuis kan.

Er worden meer manieren aangeboden van sport. Er wordt meer gebruikt gemaakt van openbare ruimtes (fitness apparaten).

Maak bewegen laagdrempeliger. Zorg voor een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen. Daar is iedereen het over eens.

Werkgevers zouden het goede voorbeeld moeten geven, door pauzes en bewegen tussen het werk door te stimuleren. De overheid moet daarbij het goede voorbeeld geven. De staatssecretaris gaat graag in op het aanbod van Ankelien Barkman om als werkgever op VWS medewerkers meer te laten bewegen. VWS is met VNO/NCW in gesprek over Vitaal Bedrijf. De staatssecretaris doet een oproep aan iedereen voor input voor deze gesprekken.

Datum

11 januari 2021

Kwetsbare groepen

Mensen in kwetsbare wijken hebben minder mogelijkheden om te sporten.

Binnen- en buitenruimte zijn beperkt en mensen komen niet gauw hun wijk uit.

Kies waar je op in wil zetten: grote groep mensen bereiken, of juist moeilijk te bereiken groepen? Het vergt namelijk een andere aanpak. Als je mensen met grote gezondheidsrisico's wil bereiken, dan moet je gericht leefstijlcoaches de wijk in sturen om die groep in beweging te krijgen.

Kijk of je voor het bereiken van mensen in kwetsbare wijken een aantal mensen kan verleiden tot gezonder gedrag. Zij kunnen een voorbeeldfunctie hebben naar de rest.

Het JOGG spreekt met allerlei partijen in een wijk om bij iedereen gezondheid op de agenda te krijgen. Bijvoorbeeld scholen, woningbouwcorporaties, wijkagenten, sociaal maatschappelijke werkers. Ze weten vaak niet wat ze kunnen doen. Als ze samenwerken kun je in een wijk veel bereiken. Zij zien namelijk juist de hoge gezondheidsrisico groepen.

Duurzame aanpak

Het JOGG bekijkt met het netwerk NL2025 of de aanpak van de Daily Mile verbreed kan worden naar een bredere doelgroep dan alleen jongeren, bijvoorbeeld alle thuiswerkers. Het JOGG is op campagneniveau bezig om dit bij grote werkgevers weg te zetten.

Interventies en campagnes hebben vaak een tijdelijk effect. Voor duurzame aanpak is het nodig om professionals in te zetten en dit blijvend te stimuleren. Het is voor een duurzaam effect van belang om interventies dicht bij de doelgroep te organiseren.

Bewegen moet ook door mensen als positief ervaren worden. Dat is het belangrijkste wat uit onderzoek is gebleken. Maak de gezonde keuze leuk. Zorg dat mensen positieve emoties krijgen bij de gezonde keuze. Als het prettig is dan blijven mensen het doen. Door samen te bewegen wordt het leuker. Dat geldt ook voor eten.

Om beleid beter te verankeren, en niet alleen op persoonsniveau te kijken, is het volgens JOGG goed om woningbouwcorporaties te betrekken. Zij hebben gezondheid en welzijn van bewoners niet op het netvlies.

Communicatieboodschap

Richt je in de communicatieboodschap op wat mensen zelf belangrijk vinden in plaats van alleen het algemene beleidsdoel te formuleren. Richt je communicatie ook meer op lokale partijen zoals overheden en sportverenigingen.

Het zou sterk zijn als we de Olympische Spelen niet door zouden laten gaan, als ook het sporten voor iedereen (breedtesport) niet door kan gaan.

Voor het aansluiten op de individuele beweegredenen om gezonder te leven moet je inhaken op wat mensen moeilijk vinden. Maak bijvoorbeeld negatieve verleidingen minder verleidelijk.

Secretaris Generaal / plv.

Secretaris Generaal

Dir Organisatie, Bedrijfsv en
Personeel

Afdeling VWS Flex

Datum

11 januari 2021